

บทบรรณาธิการ

เป็นที่ทราบกันดีว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังก้าวสู่สังคมสูงอายุ (Aging Society) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 และจากการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ประมาณการว่าในปี พ.ศ. 2573 ประชากรสูงอายุของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 23.5 หรือประมาณ 1 ใน 4 ของประชากรทั้งประเทศ ภาครัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยในเดือนมีนาคมของปีนี้ (พ.ศ. 2558) ได้ประกาศจัดตั้งกรมผู้สูงอายุ สังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อทำหน้าที่เฉพาะในการดูแลรับผิดชอบ ช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มีสวัสดิการความเป็นอยู่สมคูลทุกด้าน เนื่องจาก สังคมผู้สูงอายุ จะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศด้วย ทั้งในฐานะของแรงงานที่ทำให้จำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงอย่างชัดเจน ซึ่งจะมีผลอย่างมากต่อภาคการผลิตที่จำเป็นต้องใช้แรงงานอย่างเข้มข้น (Labour Intensive) และในฐานะผู้ที่อาจเป็นภาระด้านค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ประชากรทั้งหมดของประเทศต้องร่วมรับผิดชอบ เป็นต้นว่า ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่อาจเพิ่มขึ้น รวมถึงระบบสวัสดิการด้านสุขภาพต่าง ๆ ทั้งนี้จากการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้แสดงความห่วงใยถึงผลกระทบต่อการลดลงของจำนวนประชากรวัยแรงงานอย่างมาก ในกรณีที่ไม่สามารถนำเข้าแรงงานจากต่างประเทศมาทดแทน หรือไม่สามารถพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้พึ่งพาแรงงานน้อยลงได้ ก็อาจทำให้การดำเนินธุรกิจสะดุดลง และหากภาคธุรกิจไม่สามารถปรับตัวได้ก็จะส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ภาคเอกชนต้องพยายามคิดหาวิธีการปรับตัว เพื่อรับมือกับการขาดแคลนแรงงานที่อาจมีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต เช่น เพิ่มความสามารถในการทำงานต่อเนื่องได้อย่างยาวนานขึ้น (การขยายช่วงอายุการทำงานของแรงงาน) ให้แรงงานมีสุขภาพกายและจิตใจที่ดีและสามารถทำงานได้ยาวนานขึ้น พัฒนาผลิตภาพของแรงงานให้สูงขึ้น พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้พึ่งพาแรงงานลดลง ในส่วนของภาครัฐควรเฝ้าระวัง แม้ในปัจจุบันจะได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุรายเดือนหรือได้ความคุ้มครองจากระบบประกันสังคม แต่ความช่วยเหลือดังกล่าว อาจยังไม่สามารถเป็นหลักประกันที่พึ่งพาได้ยามเกษียณ ภาครัฐควรเฝ้าระวังจำเป็นต้องพึ่งตนเองโดยออมให้มากขึ้น และยกระดับรายได้ในช่วงวัยทำงานให้สูงขึ้น โดยการเพิ่ม

ผลิตภาพจากการทำงานและแสวงหาทักษะความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อสร้างความมั่นคงทางรายได้เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพตามสมควร เมื่อก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ ทั้งนี้ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้เสนอแนวทางหลักในการเตรียมความพร้อม คือ การเพิ่มรายได้และการออม โดยวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจมานำมาใช้ คือ การสนับสนุนการขยายช่วงอายุการทำงานของแรงงาน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งฝ่ายนายจ้าง และฝ่ายลูกจ้าง รวมทั้งอาจต้องมีการปรับกฎหมายการจ้างงานและกฎหมายประกันสังคม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แรงงานทำงานต่อให้นานที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

วารสารวิทยาการจัดการฉบับนี้ ได้นำเสนอผลการศึกษาถึงคุณภาพในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พบว่า ผู้สูงอายุในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นเรื่องที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ด้านสวัสดิการสังคม ควรนำไปเป็นข้อมูลในการพิจารณาดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้ดียิ่งขึ้น ประเด็นที่ผู้สูงอายุในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พึงพอใจในระดับต่ำมาก คือ การฝึกอาชีพที่เหมาะสม ซึ่งแสดงว่าผู้สูงอายุยังมีความสามารถในการทำงาน และยังมียินดีที่จะประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ด้วยตนเอง สำหรับผลตอบแทนในการทำงานของกำลังแรงงานตลอดจนการทำงานของผู้สูงอายุ ควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบถึงความเหมาะสมของอัตราค่าจ้าง ประเทศไทยเป็นประเทศที่รัฐบาลได้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำแทนการกำหนดด้วยกลไกตลาดแรงงาน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาและสำรวจค่าครองชีพแรงงานของคณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานของไทย พบว่า แรงงานร้อยละ 30.93 ใน 12 จังหวัดของภาคกลาง มีรายได้ต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาทต่อวันทั้งที่ได้ประกาศไว้ทุกพื้นที่ ทุกจังหวัด คณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทย จึงขอให้รัฐบาลปรับค่าจ้างขั้นต่ำใหม่ในอัตราวันละ 360 บาท จึงเป็นประเด็นที่น่าติดตามอย่างยิ่งในการตัดสินใจเรื่องนี้ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันดิบต่อหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานและกลุ่มขนส่งของประเทศไทย ได้ให้ความรู้แก่นักลงทุนที่จะตัดสินใจถือหุ้นหรือทำการซื้อขายหุ้นเพื่อทำกำไรไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ การศึกษาการวิเคราะห์โครงสร้างตลาดและการแข่งขันของการขนส่งทางบกสาธารณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี ยังชี้ให้เห็นถึงโครงสร้างของกิจการขนส่งอันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจในจังหวัดสุราษฎร์ธานี งานด้านเศรษฐศาสตร์

การเกษตรก็เป็นอีกสาขาหนึ่งที่ต้องศึกษาค้นหาข้อมูล เพื่อการกำหนดแนวทางช่วยเหลือเกษตรกร โดยเฉพาะในภาวะที่ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ทั้งนี้ในวารสารฉบับนี้ได้นำเสนอแนวทางในการส่งเสริมการจัดตั้งโรงงานยางแท่งของเกษตรกรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเป็นความรู้ในการตัดสินใจของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่จะตั้งโรงงานแปรรูปยางแท่งของเกษตรกรเอง ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนการจำหน่ายผลผลิต ทำให้เกษตรกรชาวสวนยางจำหน่ายผลผลิตโดยตรงให้กับโรงงานซึ่งกลุ่มเกษตรกรเป็นเจ้าของจะเป็นผลดีด้านราคา และรายได้ที่เกษตรกรจะได้รับ

การดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักปรัชญาที่ยั่งยืนยังคงเป็นที่คาดหวังของสังคม และมีแนวโน้มจะกดดันให้ธุรกิจแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งได้นำเสนอไว้ 2 บทความ ได้แก่ การรับรู้และความคาดหวังที่มีต่อมาตรฐานสพบนความรับผิดชอบต่อสังคมจากมุมมองของผู้ใช้บริการ และกลยุทธ์การตลาดโรงแรมเพื่อสิ่งแวดล้อม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของโรงแรมบนเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการใส่ใจสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ และรายได้ ตลอดจนผลกำไรของธุรกิจนั้น นอกจากนี้ กลยุทธ์การตลาดอื่น ๆ ของธุรกิจก็มีความสำคัญต่อรายได้และผลกำไรไม่น้อย ซึ่งในปัจจุบันมีการดำเนินงานของธุรกิจแฟรนไชส์จำนวนมาก การสนับสนุนจากเจ้าของแฟรนไชส์ (แฟรนไชส์ซอร์) มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ดำเนินการ (แฟรนไชส์ซี) อย่างมาก สำหรับช่องทางการตลาดอีกช่องทางหนึ่งที่ออกแบบให้ผู้ให้บริการเข้าถึงได้ คือ การพัฒนาเทคโนโลยี โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ ซึ่งในวารสารฉบับนี้ ได้นำเสนอการประเมินกรอบแนวคิดและกระบวนการออกแบบเทคโนโลยีที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ สำหรับพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นไทย ผลการศึกษามีส่วนช่วยให้ผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการท่องเที่ยว นำไปเป็นข้อมูลการกำหนดแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นไทย สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและผู้พิการอื่นได้

ความสำเร็จในการจัดพิมพ์วารสารวิทยาการจัดการ แต่ละฉบับเกิดขึ้นได้ด้วยความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจจากหลายฝ่าย ทั้งผู้สนับสนุนบทความ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประเมินบทความ ตลอดจนผู้อ่านและสมาชิกของวารสาร คณะทำงานตระหนักดีและขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อ เสียสละของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด วารสารวิทยาการจัดการ

จึงได้พยายามอย่างยิ่งยวดที่จะนำเสนอเนื้อหา สาระที่มีประโยชน์ ท้นต่อการเปลี่ยนแปลง
ของสังคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้วารสารวิทยาการจัดการได้ทำหน้าที่ตาม
วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ

นันทวรรณ ช่างคิด
บรรณาธิการ